

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОЕКТУВАННЯ ТЕМАТИЧНИХ ПАРКІВ

Обґрунтовано сучасні тенденції проектування тематичних парків на основі досвіду розвинутих країн світу.

Ключові слова: тематичні парки, архітектурно-планувальна організація, функціональне зонування.

Постановка проблеми. Соціальні перетворення, що відбуваються в сучасній Україні, зміни матеріально-просторового середовища міст і способу життя людей висунули нові вимоги до парків. Сьогодні постає потреба у створенні оптимальних та перспективних моделей парків та обґрунтованих принципів їх архітектурно – планувальної організації. Тематичні парки – це нова і популярна модель парків у розвинутих країнах світу. Дослідження тенденцій їх проектування є актуальною задачею.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження специфіки паркобудівництва провели такі науковці, як: Канева Л.І., Дударець В. М., Карнаух А.Д., Коломієць С.А., Копієвська О.Р., та інші. Тематичні парки розглянуто як складові елементи загальної класифікації ландшафтної архітектури, але конкретних тенденцій щодо їх проектування не було виявлено. Дані парки є новими для України. Потреба у таких місцях відпочинку буде зростати з кожним роком. Тому вченні підкреслюють важливість наукових розробок в цьому напрямку.

Метою публікації є визначення сучасних тенденцій проектування тематичних парків у розвинутих країнах світу з подальшими можливостями використанням та адаптації інформації під будівництво нових та реконструкцію існуючих рекреаційних зон на території України, з урахуванням духовного розвитку, менталітету і традицій українського народу.

Основна частина. Останнім часом тематичні парки займають особливе місце у світовій ландшафтній архітектурі. Вони складають серйозну конкуренцію, враховуючи кількість відвідувачів, усім іншим рекреаційним зонам, навіть тим, які включають у свою структуру історико-культурні пам'ятки.

Найбільш відомі і відвідувані тематичні парки світу розташовані в таких країнах: США, Фінляндія, Іспанія, Франція, Німеччина, Данія, Японія.

В даний час тільки в США налічується більше 600 тематичних парків. Чотири із них – найкращі тематичні парки не тільки Америки, але і всього світу.

Перший «Діснейленд» (*Disneyland*) – найстаріший тематичний парк США (створений в середині 1950-х рр.). Знаходиться в Каліфорнії в 40 км від Лос-Анджелеса. Це перший «справжній» парк розваг. Структурні елементи паркового середовища спроектовано, враховуючи тематику героїв улюблених казок. Крім розважальних зон тут є інформаційно-пізнавальні, у яких передбачено розташування експозиції, що розповідають про культуру різних народів, історію Америки. Архітектурну виразність території парку підкреслює атракціон «Космічна подорож».

Другий «Дісней Ворлд» (*Walt Disney World*) – штат Флорида, передмістя міста Орlando. Це найбільший розважальний комплекс у світі. У його планувальну структуру входять 4 тематичних парки, присвячені тваринному світу різних регіонів планети, героям Діснея, досягненням в галузі науки і техніки; і парк атракціонів. Тут також збудовано аква-парки, магазини, ресторани, готелі.

Третій «Сі Ворлд» – штат Каліфорнія, місто Сан-Дієго. Архітектурно-планувальна організація парку вирізняється великою кількістю водних просторів. На території пізнавально-розважальних зон можна ознайомитися з підводним світом, побачити барвисте шоу з участю дельфінів, косаток, тюленів, за допомогою новітніх лазерних технологій і голографічних спецефектів зробити «подорож» до Антарктиди.

Четвертий «Юніверсал Студіоз» (*Universal Studios*) – штати Каліфорнія (Лос-Анджелес) і Флорида (Орlando). Це кіно-парки. У каліфорнійському «Юніверсал Студіоз» надзвичайно вдало вписано у природне середовище «Парк Юрського періоду». Він побудований таким чином, що пересуватися по його території можна на човні, ознайомлюючись із доісторичними тваринами, переважно з динозаврами. У парку Орlando спроектована зона для зйомки фільмів з пригодницьким сюжетом. Подібний парк створений в м. Осака (Японія).

У Європі побудовано близько 2 десятків великих тематичних парків, не враховуючи численні аква-парки. Найцікавішою є планувальна структура тематичних парків Фінляндії, Іспанії, Франції, Німеччини, Данії.

«Країна мумі-тролів» (*Moominworld*) – Фінляндія, знаходиться в 20 км від міста Турку. Архітектурна виразність парку продиктована оригінальністю малих архітектурних форм.

«Санта-Парк» – найбільший фінський розважальний центр, знаходиться в 5 км від міста Рованіємі. Це Лапландія – батьківщина Санта-Клауса. Парк побудований за Полярним колом. У своїй структурі він має власний аеропорт, мережу готелів, лижні траси.

«Порт Авентура» (*Port Aventura - Порт пригод*) – найбільший парк розваг в Іспанії, другий за величиною в Європі, розташований в курортній

зоні Середземномор'я поблизу міста Салоу. Його структура включає наступні зони: «Полінезія», «імператорський Китай», «міста індіанців майя» або «дикий Захід Америки».

«Земля міфів» (*Terra Mitika*) – парк розкинувся в Іспанії, поруч з містом Бенідорм. Структурні елементи паркового середовища спроектовано, враховуючи тематику стародавніх цивілізацій: Єгипет, Грецію, Рим.

«Євродіснейленд» – Франція, розташований в 30 км від Парижа, найбільший тематичний парк Європи.(рис.1.) Цей парк побудований за зразком каліфорнійського «Діснейленду», він об'єднує 5 тематичних зон.

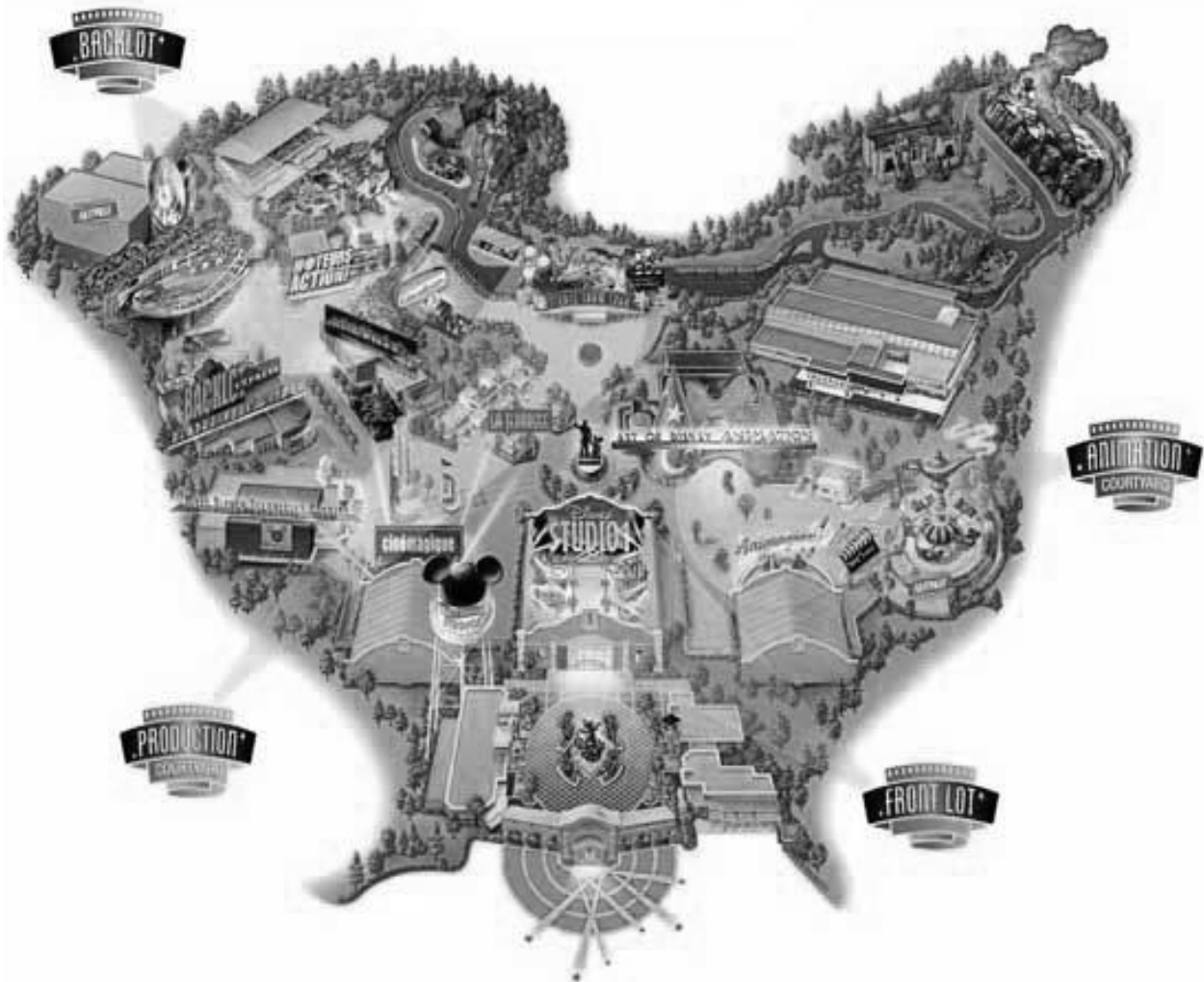

Рис .1. «Євродіснейленд» Франція

«Футуроскоп» – французький тематичний парк, розташований в місті Пуатьє. Парк являє собою величезну кількість павільйонів зі скла, виконаних у сучасній манері «міст майбутнього». Тут спроектовано кінозали, зроблені у вигляді кристала, труби, кулі, куба, що створюють неповторне архітектурно складне середовище. Екран розташований всюди, навіть під ногами. Це один з найбільш технічно оновлених парків, де зібрані атракціони ХХ століття. За допомогою лазерів тут створюється особлива атмосфера «віртуальної реальності».

«Європа-парк» – найбільший тематичний парк Німеччини (25 км від міста Фрайбурга). На його території в 60 га відтворені географічні особливості різних європейських країн, зокрема і України. Фантазіяленд – українська тематична зона, де можна здійснити неймовірну подорож по Чумацькому Шляху (приголомшливі мультимедійні – ефекти і динамічна імітація космічного польоту відображена у світловому дизайні екстер'єрів та інтер'єрів). Зона харчоблоку пропонує кулінарний тур "Берлін-Мехіко-Париж-Пекін". У структуру парку входять театри Танагра і Скала.

Мувіворлд – це один з кращих кіно-парків світу, німецький Голлівуд. Унікальне місце, де в малих архітектурних формах представлені найвідоміші персонажі знаменитої Фабрики мрій. У парку виділено одночасно дві функціональні зони: парк розваг і діюча кіностудія, де в атракціонах і шоу оживають легендарні кіно-хіти. Архітектурну виразність забезпечують дерев'яні американські гірки, а також атракціон "Дикий-дикий Захід".

«Леголенд» – данський парк розташований в місті Белунд (Данія) (рис.2.). Саме тут в 1934 р. був створений перший конструктор «Лего».

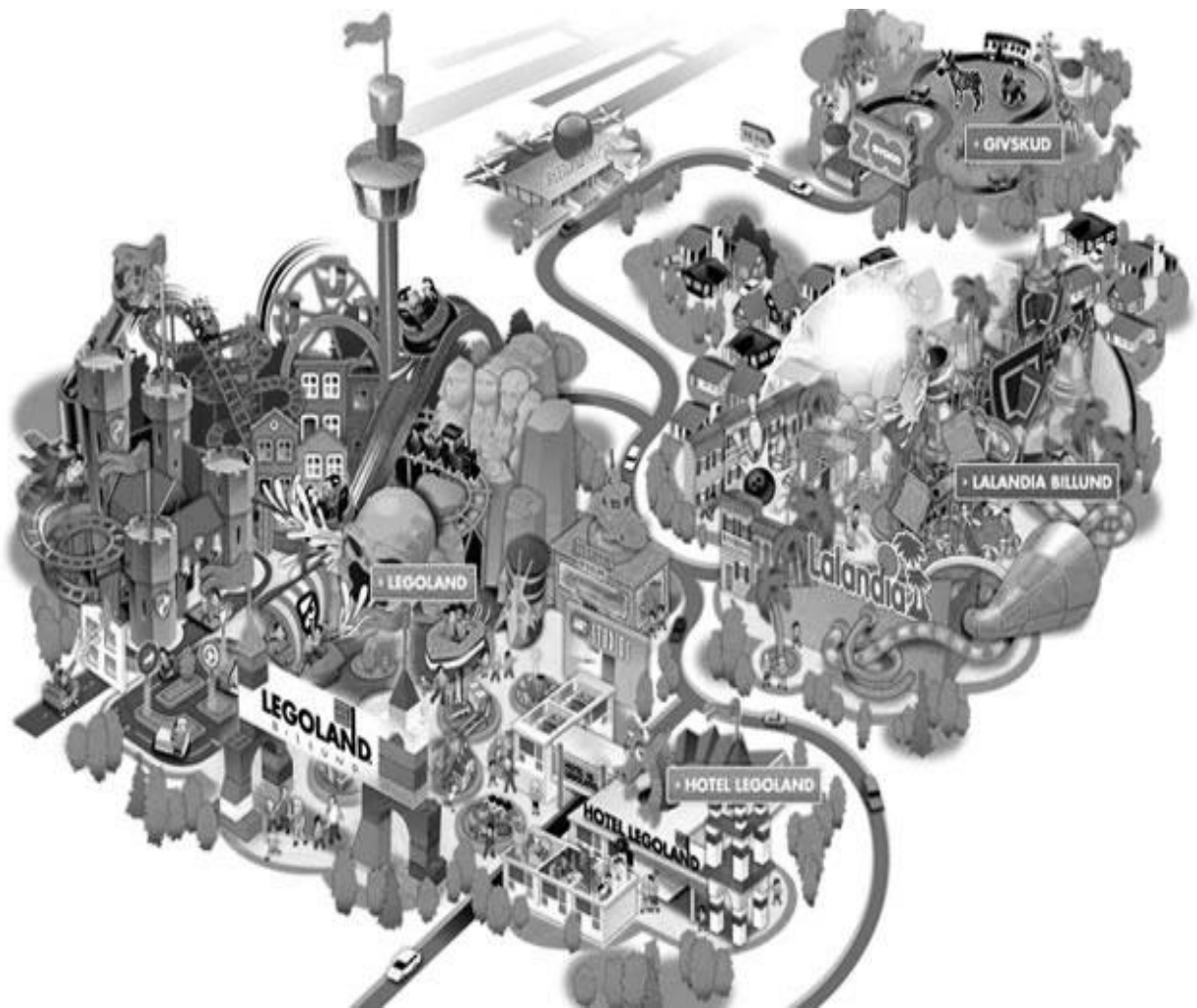

Рис .2. «Леголенд» Данія

Тематику парку підкреслюють зібрані з конструктора моделі найбільших європейських міст, ландшафти Африки, поселення стародавніх індійців, середньовічний замок. Ці елементи створюють неповторне архітектурне середовище.

Висновки та перспективи подальшого розвитку у даному напрямку.

Проаналізувавши тематичні парки США та Європи визначено сучасні тенденції їх проектування:

- розташування парків можливе як у структурі міст, так і за його межами;
- архітектурна виразність парків досягається підпорядкуванням усіх структурних елементів єдиній тематиці;
- поліфункціональність передбачає утворення на території тематичних парків автономних аква-парків, кінозалів, театрів, ресторанів, готелів і т.п.;

Дане дослідження є перспективним так як тематичні парки (найпопулярніше місце відпочинку закордоном) тільки зароджуються на українських теренах, і враховуючи рекреаційні можливості нашої країни, досягнуть розквіту. Відсутність необхідної інформації перешкоджає будівництву цих новітніх структур ландшафтної архітектури.

Список використаних джерел

1. Бондарь Ю.О. Ландшафтна реконструкція міських садів і парків. — К., 1982. — 59 с.
2. Вергунов А.П. Архитектурная композиция садов и парков. — М.: Стройиздат, 1980. — 252 с.
3. Канева Л.И. Проектирование садов и парков. — М.: Сигма, 2008. — 183 с.
4. Карнаух А.Д. Мистецтво паркобудування. — Одеса: Факір, 2007. — 208 с.
5. Коломієць С.А. Ландшафтна композиція парків. — К.:Прогрес, 2006.—83с.
6. Копієвська О.Р. Соціально-культурні аспекти організації діяльності парків в країнах зарубіжжя. Дис. канд. пед. наук / КНУКіМ. — 1999. — 175 с.
7. Лихачев Д.С. Заметки о реставрации садов и парков. Восстановление памятников культуры. — М. :Искусство, 1981. — 412 с.
8. Миколина В.И. Ландшафтная архитектура. — М.: Профессия, 2008. — 235 с.
- 9.Пеликанов Ю.Б. Планирование и оснащение садов й парков. — М.: Протекция, 2004. — 160 с.
10. Пир-ПАРК. Парковое хозяйство стран СНГ. — М.: ЗАО «А&С GROUP», 1999. — №№1-3.
11. Профессия — досуг. — М.: ООО «Центр информации и технологий

«Профессия — досуг». — 72 с.

Аннотация

Обоснованно современные тенденции проектирования тематических парков на основе опыта развитых стран мира.

Ключевые слова: тематические парки, архитектурно-планировочная организация, функциональное зонирование.

Annotation

Proved the current trends of design of theme parks based on the experience of developed countries.

Keywords: theme parks, architectural and planning organization, functional zoning.